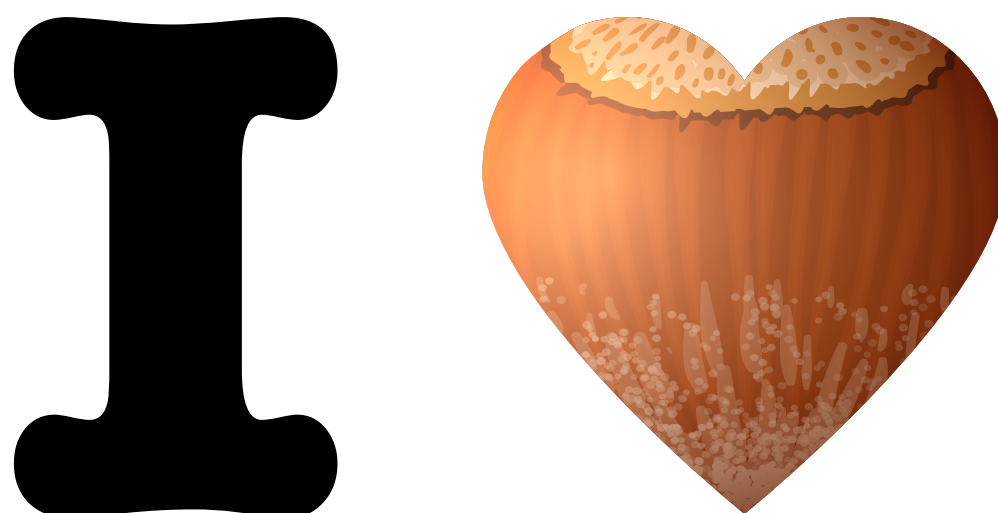

L'Avenç

DE LA FEBRÓ

I ♥ la Febró

Programa d'actes de la Festa Major 2019

La Festa Major 2019 donarà el tret de sortida divendres 23, i s'allargarà fins al vespre de dilluns 26. El primer acte programat és una novetat. Es tracta d'una competició de botifarra que vol aplegar parelles formades per un 'expert' major de 50 anys i un jove novell, dispostat a aprendre'n. Aquest campionat intergeneracional té la doble finalitat de ser una activitat lúdica i, alhora, ensenyar a les noves generacions de febronencs un joc de llarga tradició al poble i del qual en tenim autèntics campions i campiones.

Una altra novetat destacada del programa d'aquest any és la 'Bústia de confessions i revelació de secrets'. Aquesta proposta, sorgida del grup de joves de la Febró, consistirà en la col·locació d'una bústia tancada, en la qual els veïns i veïnes hi podran dipositar, de manera anònima o signada, tot allò que vulguin expressar: suggeriments, felicitacions, idees, secrets, confessions, etc. Dilluns 26 al vespre s'obrirà la bústia i es farà lectura pública de tot allò que hi hagi estat dipositat.

Festa major LA FEBRO

DIVENDRES 23

- 17h Concurs de botifarra intergeneracional
- 21:30h Sopar popular
- 23.30h Màgia Melanie

DISSABTE 24

- 9:30h Esmorzar a l'era
- 12h Gegants
- 17h Triangular de futbol (Prades/Capafonts/La Febró)
- 19h Concurs d'orelletes
- 00h Ball amb l'orquestra BOLERO

DIUMENGE 25

- 10h Concurs de billes
- 12h Missa
- 13h Vermut
- 17h Final "concurs de botifarra intergeneracional"
- 18h Jocs pels petits
- 21h Sopar de pa amb tomàquet i pernil
- 22h Singtònics

DILLUNS 26

- 22h Obertura de la bústia de confessions i revelació de secrets

Un projecte de poble amb la participació de tothom

El nou Ajuntament sorgit de les eleccions del 26 de maig ha expressat la voluntat de comptar amb la participació dels veïns i veïnes per tal de dur a terme allò que el poble necessita. D'aquesta manera, en una trobada a la zona de la Piscina, els regidors van expli-

car les propostes d'actuació i van demanar la implicació de la gent en diverses comissions que es volen posar en marxa. Es van exposar aspectes com la celebració de la Festa Major, les obres previstes i ja pressupostades, o l'edició d'aquesta revista, que tindrà una

periodicitat anual. A banda, des de l'Ajuntament també es va organitzar una trobada amb la gent jove del poble. La intenció és aconseguir implicar-los també al màxim en la vida febronenca, sobretot de cara a l'organització de la Festa Major.

L'alcalde, Joan Carles Santos, amb el nou equip de govern municipal, integrat per Isidre Martorell i Lourdes Martorell.

"Ens cal la màxima col·laboració per tirar endavant totes les propostes que com a poble decidim emprendre!"

L'Avenc, la revista que recull allò que som

Joan Carles Santos Bonet
Alcalde de la Febró

Ja fa temps que em rondava pel cap que una manera de tenir un recull històric del que fem al poble, que no és poc, seria fent una revista. I tot i que a l'estiu és quan s'ha de dedicar més temps

al poble, vam decidir de preguntar a més gent si s'hi volia implicar, ja que la publicació només podia ser possible si trobàvem la complicitat de diverses persones. Necessitàvem gent que s'hi involucrés, cadascú des de la seva experiència, expertesa o segons les seves habilitats. I, com no podia ser d'altra manera, la revista va engrescar a molta gent des del moment que els ho

vaig comentar. A l'Isidro i la Lourdes els va semblar bé, i sobretot, la proposta també va agradar a la Cristina Serret i el Carles Magrané, que han estat cabdals per plasmar totes les idees que

s'han anat recollint en aquest format tangible que teniu a les vostres mans. Aviat em van venir noms al cap. Marinada, L'Escrucó, La Plaça i L'Avenc em van semblar que podien funcionar, i també ens van suggerir La Febró i Febrosa. Finalment, per votació popular, va guanyar L'AVENC. A més d'agrair tota la feïnada que han fet la Cristina i el Carles, també vull donar les gràcies a tots

els que ens heu fet arribar les vostres aportacions. L'any que ve, i amb més temps, esperem que encara serà millor. Per tant, durant el que queda d'aquest 2019 i el 2020, aneu pensant en recollir imatges i anècdotes pel número 2 de L'Avenc. Finalment, des de l'Ajuntament volem aprofitar aquest espai per comentar-vos algunes coses. La primera és la bona acollida que hem rebut de tots vosaltres, moltes gràcies. La segona és que us volem demanar la màxima col·laboració per tirar endavant totes les propostes que, com a poble, decidim emprendre. I, per últim, demanar-vos que ens feu saber allò que no us agradi, o que penseu que es pot millorar o fer d'una altra manera. La nostra voluntat és fer un poble cohesionat i participatiu.

El poble de la Febró, contra la injustícia

L'Ajuntament vol expressar que la Febró no és aliena a la situació d'injustícia, a l'aberració jurídica i a la violació dels drets humans en l'Europa del segle XXI que el poble de Catalunya està patint des de la celebració del referèndum d'autodeterminació de l'1 d'octubre de 2017. Durant aquest any 2019, hem vist el trasllat vergonyós des de presons Catalanes a Madrid i el judici farsa dels líders de les entitats socials Jordi Sànchez i Jordi Cuixart, la presidenta del Parlament de Catalunya, Carme Forcadell, el vicepresident del Govern, Oriol Junqueras, la consellera Dolors Bassa i els consellers Joaquim Forn, Raül Romeva, Josep Rull i Jordi Turull, tots ells en presó preventiva des de fa més de 500 dies.

D'altra banda, el President legítim Carles Puigdemont, les conselleres Clara Ponsatí i Meritxell Serret, els consellers Toni Comín i Lluís Puig, i Marta Rovira i Anna Gabriel,

membres del Govern i representants electes del Parlament de Catalunya, estan exiliats, fruit de la repressió de l'estat. La llista no s'acaba aquí, perquè també han estat víctimes Valtornyc, Pablo Hasél, Adrià Carrasco, Tamara Carrasco, i moltes més persones que en l'actu-

alitat estan sent investigades.

Davant d'aquesta injustícia, al poble de La Febró s'han posat banderes al balcó en solidaritat amb aquestes persones, i també per recordar a tothom aquesta repressió que, com a poble, estem patint.

L'anterior Consistori i el nou, amb familiars i amics, després de l'acte del relleu a l'alcaldia.

JAIUME CASAS

A l'esquerra, els nous regidors amb el secretari municipal durant la constitució de l'Ajuntament. A la dreta, l'alcalde Joan Carles Santos.

JAIUME CASAS

JAIUME CASAS

Joan Carles Santos Bonet, nou alcalde de la Febró

El nou Consistori sorgit de les eleccions municipals del 26 de maig el completen els regidors Lourdes Martorell i Isidre Martorell

El 26 de maig de 2019 es van celebrar les eleccions municipals. A la Febró, amb un cens que no arriba a les 40 persones, li corresponen tres regidors i s'hi van presentar dues candidatures.

La candidatura Acord La Febró-Acord Municipal (ALF-AM), estava encapçalada per Joan Carles Santos Bonet. A la llista hi havia com a número dos Lourdes Martorell i Bonet, i com a número tres, Isidre Martorell i Dulcet. L'altra candidatura es va presentar sota les sigles del PSC (Partit dels Socialistes de Catalunya), i va tenir com a candidat únic a Joan Jordi Solé Martorell.

El dia de les eleccions van votar 35 persones del total de 38 censats (un 92,11% dels votants). En aquesta ocasió es va superar la participació assolida quatre anys abans, quan amb un cens de 39 persones, la participació va ser del 74,3% (29 votants).

Els resultats van ser clarament favorables a la candidatura d'ALF-AM. La llista encapçalada per Joan Carles Santos va aconseguir 22 vots, és a dir un 66,67% dels votants,

Sergi Cotilla entregant la vara d'alcalde a Joan Carles Santos.

JAIUME CASAS

mentre que la candidatura del PSC va sumar 7 vots, amb un 21,2% del total. D'aquesta manera, Joan Carles Santos es convertia en el nou batlle de la Febró en substitució de Sergi Cotilla.

Júlia Pijoan, responsable de la gestió de la Piscina

Júlia Pijoan Campos ha assumit aquesta temporada d'estiu del 2019 la gestió de la Piscina municipal, que es va posar en marxa a principis de juliol. La Júlia ha renovat completament el servei de bar i cafeteria que s'ofereix al recinte. A més, entre les novetats d'aquesta temporada hi ha l'espai 'Chill out', que obrirà les nits de divendres i dissabte a la zona de descans. Aquesta iniciativa permet ampliar l'horari de servei i acollir a la nit clients amb ganes de gaudir d'un espai privilegiat.

M. TERESA DOLOET

JAIUME CASAS

JAIUME CASAS

La Sala del ball, espai de convivència i d'activitats

La Sala del ball és l'espai polivalent de la Febró, que en els últims anys ha estat remodelat, i també se n'han adequat els accessos. La sala compta amb una zona per a la preparació d'àpats, així com serveis i un petit escenari. Tot plegat ofereix un gran ventall de possibi-

litats als usuaris. Un exemple d'ús són els àpats que periòdicament reuneixen als veïns i veïnes. En el dinar de febronencs de les imatges, les cuineres van ser Mercè Martorell, Mercè Vallverdú, Isabel Sagalà, Maria Teresa Peris, Mercè Salvadó i Laura Mariné.

La Serpeta, primer element del bestiar popular del poble, durant la seva estrena amb la canalla l'agost del 2018.

JAIUME CASAS

La canalla que van fer de portadors de la Serpeta, que va ballar per primera vegada acompanyada del Diable dels Avencs i la Dona d'Aigua.

Records de Festa Major

Imatges i moments de la celebració de la Festa Major d'estiu del 2018, un esdeveniment que aplega veïns i veïnes en un seguit d'actes que ja són tradició. La nova plaça, l'estrena de la Serpeta i l'actualitat política van ser alguns dels aspectes més destacats i comentats de les festes.

A finals d'agost de 2018, la Febró acollia una nova Festa Major que va anar acompanyada d'algunes estrenes. La més evident va ser la nova plaça Major, urbanitzada de nou, i que presentava com a novetat una Rosa dels vents en substitució del Pi de l'escut en l'enllosat del terra.

També es va estrenar la Serpeta, que s'afegia al petit seguici popular del poble, que ja compta amb el Dimoni dels Avencs, la Dona d'Aigua dels Gorgs i el petit Dimoniet.

La situació política a Catalunya també és

JAUME CASAS

JAUME CASAS

va tenir ben present, i des de l'Ajuntament es va reivindicar el dret a l'Autodeterminació, reclamant en un acte públic l'alliberament dels presos polítics i el retorn dels exiliats.

També es van celebrar els tradicionals àpats de festa, amb el sopar de divendres, que va comptar amb l'actuació de Jaume Barri. Els Xiquets de Reus van tornar a fer de la plaça Major una plaça castellera, i els Birimbins de Prades van organitzar la també tradicional sortida des de la Febró, que va comptar amb un bon nombre de caminadors.

La gestació de la Serpeta

La Serpeta de la Febró va ser confeccionada pels nens i nenes del poble sota la supervisió de Xavi Nogués, que durant uns dies va ajudar als infants a elaborar el motlle de guix, pintar-lo i decorar-lo. També es van fer unes samarretes en honor de la nova bèstia.

JAIUME CASAS

3de7 i 4de7 dels Xiquets de Reus, durant la seva actuació a la Festa Major de la Febró.

Participants en la sortida organitzada pels Birimbins de Prades, amb una ruta per la Febró fins a la cova de les Borres.

JAUME CASAS

AJUNTAMENT DE LA FEBRÓ

JAUME CASAS

Els futurs jugadors del CF La Febró?

Entrenadors de l'Escola de futbol del CF La Salle de Reus van venir a la Febró per fer un petit 'stage' en el qual els més petits van rebre lliçons de futbol. Després, els més joves –i alguns de no tan joves– van disputar un partit on van poder posar en pràctica tot allò que havien après. La jornada es va cloure amb l'entrega de medalles.

El Quartet del Camp, amb Pau Fogàs al violí, durant el concert a l'església.

Stromboli Jazz Band durant la seva actuació a la plaça Major.

JALUME CASAS

Orelletes elaborades pels veïns i veïnes del poble.

Inauguració de l'exposició 'Imatges pel Record', de Jaume Casas.

JAIUME CASAS

JAIUME CASAS

ANNA JOVÉ

Jocs tradicionals i en família

En el marc de la Festa Major, el Mirador de l'1 d'Octubre va acollir una sessió de jocs tradicionals, propostes que van desafiar l'enginy i habilitats físiques com la coordinació i la rapidesa, i que van enfrontar amics, veïns i famílies en una estona força divertida.

El cartell que va presidir la façana de l'antic ajuntament durant la Festa Major, i l'acte de reconeixement als presos polítics al Mirador de l'Hostal, orga

JAUIME CASAS

La Piscina Municipal va acollir diversos inflables aquàtics que van atraure tota la canalla del poble en una jornada lúdica.

Organitzat pel CDR Muntanyes de Prades.

JAUIME CASAS

JAUIME CASAS

JAUIME CASAS

JAUIME CASAS

JAUIME CASAS

L'aliment de l'esperit festiu

Trobar-nos per compartir àpats és un element indestruïble de la nostra festa. El tret de sortida el va donar el tradicional sopar de Festa Major, que es va cloure amb el sorteig del corder. El punt dolç el va posar en Pep Garrido, que va coure una xocolata desfeta que tothom se'n va llepar els dits, i que, un any més, ens va deixar amb la incògnita de saber quin és el seu ingredient secret. Vermuts Miró va patrocinar el vermut a la Sala del ball, i al Mirador de l'Hostal s'hi van aplegar tots els veïns pel tradicional sopar de pa amb pernil. Un àpat no previst al programa de Festa Major, però que tothom va gaudir de valent, el va proposar l'Àngel, socorrista de la Piscina, que a mode de comiat ens va obsequiar una paella autènticament valenciana.

Homenatge a dos veïns del municipi

El passat 6 d'abril Victòria Rius Besora, filla del poble de la Febró, celebrava els 100 anys de vida. Per celebrar aquesta efemèride excepcional tots els seus veïns es van voler trobar per celebrar una missa i un dinar en el seu honor. L'acte va començar al punt del migdia amb una celebració eucarística a la parròquia de Sant Esteve, durant la qual es van poder escoltar els Goigs de Sant Esteve, una peça que la família de la senyora Rius Besora va voler recuperar per aquest dia.

La festa va continuar amb un dinar que va aplegar prop d'un centenar de comensals, entre els quals bona part dels veïns de la Febró, així com la família de l'homenatjada. Després de bufar les espelmes, Victòria Rius Besora va rebre un ram de flors i una placa. Durant la celebració la seva néta va explicar diversos records i vivències de l'àvia, i finalment tot el poble es va alçar en un brindis de felicitació.

El mateix dissabte es va retre també un homenatge a Joan Prunera Martorell, per la seva dedicació al poble. La seva dona, Glòria

Caselles, acompanyada de la família i els veïns, va destapar una placa en el seu record que es va instal·lar en un monòlit que, a partir d'ara, presidirà el Mirador de l'1 d'Octubre de la Febró.

Acte d'homenatge a Joan Prunera Martorell, amb el descobriment d'una placa commemorativa al Mirador de l'1 d'Octubre.

La Sala del ball va acollir la celebració del Centenari de Victòria Rius i de l'acte de record a Joan Prunera.

Festa del Pi 2019

Per acabar col·locant el pi a la plaça cal la col·laboració de tothom.

Com ja és tradició, els veïns i veïnes de la Febró es van aplegar a la plaça per sortir a buscar el pi de l'1 de Maig. A peu, amb cotxe o a dalt del remolc del Roger Martorell, els febronencs van arribar a la finca de la Xacona de Dalt, on després d'una bona estona discutint sobre quin arbre era el millor candidat, es va procedir a tallar-lo. Com també és ja tradició, l'encarregat de serrar va ser l'Antonio Cotilla. Un cop tallat, el pi es va col·locar, amb la força de tots, al tractor del Roger, que el va portar fins a la plaça. Allà, i amb la inestimable ajuda del Joan Martorell i el seu tractor, els homes van plantar el pi en un lateral, ubicació que és nova, fruit de l'arranjament de l'espai que es va dur a terme l'any passat. Aprofitant l'avinentesa, Robert Giménez i el Josep M. Vallverdú es van enfilear al tractor per recol·locar bé la senyera de l'antic ajuntament. El pi, que els últims anys ha estat coronat amb una estelada, es manté plantat fins finals de mes. La retirada de l'arbre es va celebrar amb una gran paella de marisc.

La retirada del pi, el 2 de juny, va ser l'excusa per fer un bon àpat.

Les orenetes

Han vingut les orenetes,
xiscladores, satisfetes,
emplenant tots els carrers.
Van cercant aigua fangosa,
sense palla, poca brossa,
el vell niu caldrà refer.
La poncella se les mira,
es trastoca i sospira,
primavera la corprèn.
Orenetes com la miren,
a ran de terra, dibuixen
els camins del pensament.
Mai uns vols tan neguitosos,
han deixat, en nostres ossos,
el desig de trobar el cel.
Orenetes, estimades,
vosaltres sereu les fades,
els homes no ho podem ser.
Porteu, al món, l'alegria,
enceteu de nou el dia,
deixeu-me somiar primer.

Joan Josep Roca Labèrnia
(Ulldecona)

JALME CASAS

Degustació de vins de Mas d'en Baiget i actuació dels músics, que van interpretar cançons de taverna.

Sopar a la plaça amb Wences i Lo Calamar

El 10 d'agost d'aquest 2019 es va fer un sopar popular a la plaça de l'Ajuntament que es va culminar amb una sessió de cançó de taverna a càrrec de Wences i Lo Calamar, que va estar ben regada amb rom cremat. Abans del sopar de coca de recapte amb llangonissa, els veïns van poder degustar tapes, acompanyades de copes de vi del celler Mas d'en Baiget, de l'Albiol.

JAUME CASAS

JAUME CASAS

La plaça, epicentre de les tertúlies locals

La plaça Major és un espai agradable per practicar la sempre gratificant activitat de la tertúlia. Aprofitant els nous bancs, els pedrissos que encara es conserven de les cases i les cadires del bar, sempre es pot fer una rotllana que serveixi per comentar allò de rellevant

(petit o gran, tant se val) que ha marcat l'actualitat més recent del poble. A partir del capvespre, a més, els estius més calorosos no poden impedir que en aquest racó hi circuli la marinada, fent que la jornada acabi de manera més que agradable.

La Febró brinda pel 2019

La Sala del ball de la Febró va acollir, un any més, la celebració de l'última nit de l'any. La sala va ser decorada amb molt de gust per les dones del poble i de la mà de la Isabel Sagalà. El sopar va ser més multitudinari que mai, i va aplegar veïns i amics.

Èapat, pensat i muntat per les senyores, va constar d'uns entrants copiosos i bonics de veure, un plat principal consistent en una sarsue-

la, i unes postres delicioses, elaborades com sempre pel Pep Garrido. Els torrons i dolços típics d'aquestes festes van arrodonir el sopar.

Amb el so de les dotze campanades que van encetar el 2019, i després dels brindis i les felicitacions de tots els presents, el duo Forest Band va arrencar les primeres notes, que van acompanyar els presents fins a altes hores de la matinada.

Pep Garrido, Fina Martorell, Matilda Bunet Dulcet, Mercè Salvadó, Andrea Bonet, Joan Martorell i Paquita Bonet.

La Festa Major a la llum de carburo

Als anys 50 la Febró s'engalanava per acollir el Ball de Festa Major, l'esdeveniment festiu més important del poble, i que aplegava a la plaça més d'un centenar de persones que es divertien i ballaven al so de la música. Recordem com eren aquells balls amb els seus protagonistes

Cristina Serret

Als anys 40 i 50, el Ball de Festa Major de la Febró era l'esdeveniment més important del calendari festiu del poble. «*Un temps abans, ja la somiaves, la Festa Major*», explica l'Andrea Bonet. Ella, com el Pep Garrido, la Fina Martorell, la Matilda Bunet, la Mercè Salvadó, el Joan Bonet i la Paquita Bonet, recorden aquells balls que, per unes hores, suposaven trencar amb la rutina, engalanar el poble i lluir uns vestits que sortien de l'armari ben poques vegades. «*Ens fèiem uns vestits ben cenyidets, amb can-can*», explica la Fina. Als peus, els talons eren impensables, perquè els carrers encara eren pedregars. L'envelat es muntava a la plaça, i fins que no va arribar l'electricitat al poble, el ball es feia a la llum de carburo.

La Festa Major consistia en dos actes: la Missa i la posterior processó, en la qual es passejava la figura de Sant Esteve pel poble, i el Ball. Hi havia el Ball de vermut, al matí, i el Ball de nit. Al migdia, era costum que a la mitja part el ballador convidés a la noia a un suau, «*senyal que alguna cosa es començava a decantar*», recorda el Joan. En aquell temps, expliquen les febronenques,

Durant una estona, els veïns i veïnes del poble que van viure els balls de Festa Major van estar recordant històries i anècdotes viscudes. A la dreta, dues toies.

les formes eren essencials: *«ens feia mal la mà de tanta força que fèiem sobre l'espatlla del ballador perquè no s'apretés tant»*, recorda la Paquita, tot i que admet que *«n'hi havia algun que no ens el podíem treure del damunt»*. Les noies havien d'esperar que les traguessin a ballar, i hauria estat impensable que haguessin pres la iniciativa. *«Si ens haguéssim aixecat a buscar un noi, ens haguessin tatxat d'alguna cosa»*, assegura la Paquita. *«Un noi, per atrevit que fos, no passava de bon noi. Però a les noies, ja se'ls posava un nom diferent»*, remata el Joan. *«Jo recordo que tenia un vestit blau cel que em va quedar tot brut per les taques de les mans del ballador, i no hi va haver manera de fer-les marxar»*, explica la Matilda, assenyalant també que les marques de les mans no van passar més avall de l'esquena.

El ritual del ball podia prendre diverses formes. Hi havia el Ball del ram, pel qual el ballador havia de regalar un pomet a la seva parella, el Ball de l'escombra, en el qual el ballador intercanviava l'escombra per una parella de ball, i el Ball de solters i casats, en el qual els uns i els altres tenien llicència per

'intercanviar' parelles –però només sobre la pista de ball.

D'aquella època també són les toies, figuretes que moltes veïnes del poble encara conserven (a la fotografia, toies de Fina Martorell i Matilda Bunet). Les toies se sortejaven entre els nois, i qui la guanyava, l'entregava a la xicota que volia treure a ballar.

La música, que sempre era en castellà, venia de la mà de les orquestres de Festa Major. Les febronques tenen especial record per la Jimsson de l'Espluga de Francolí, que a més de la música, tenia un al·licient afegit: *«hi havia un músic guapíssim, que era el germà de la Paquita, i recordo que ens posàvem davant de l'escenari a mirar-lo tota l'estona»*, explica la Fina. Amb la Mercè, recorden que els músics s'allotjaven a les cases del poble, sempre buscant aquelles on hi havia gent jove.

Als anys 40 i 50, el Ball de Festa Major de la Febró havia arribat a aplegar més de 170 persones. Llavors, les festes es feien amb el

jovent de pobles veïns: Capafonts, la Mus-sara, Arbolí i Siurana, explica el Joan. *«De Prades no, perquè a ells no els feia falta»*. Algun cop, també hi havien tret el nas els soldats de Castillejos, gent jove que, segons expliquen, es comportava molt bé. A les cases es cuinaven corders, i com recorden la Fina i el Pep, *«per Festa Major el menjar era una mica més bo»*.

Un cop passat el ball, arribava el moment de comentar-lo. *«Es deia: mira aquells, sí que han ballat apretadets»*, riu la Paquita. El Joan, murri, explica que *«el ball era més interessant quan ja havia passat i es mirava el resultat. No tot se sabia, però tot se pensava, i no ens equivocàvem gaire»*.

D'aquells balls sota l'envelat de la plaça no se'n conserva cap fotografia. Sí que se'n feien al matí, durant la processó del sant: *«el Prunera de cal Mestret disparava fotos i després les exposava a la plaça, i si volies en podies comprar alguna»*, explica el Joan. Del jovent engalanat i ballant al so de la música, en canvi, no en queda cap altre registre que la memòria d'aquells que en van ser els protagonistes, i que, malgrat l'austeritat de l'època, en conserven un record dolç i farcit de vivències que ja formen part de la història del poble.

Podeu veure alguns dels vídeos de la conversa amb els veïns i veïnes en el següent enllaç: www.dropbox.com/XXXXX

AJUNTAMENT DE LA FEBRÓ

JAUIME CASAS

Aspecte de l'accés al local social i el carrer de la Canyada.

Finalitza la millora de diversos carrers

Un dels projectes culminats per l'Ajuntament de la Febró en aquest últim any ha estat la remodelació de diversos carrers i de la plaça de l'Ajuntament. Aquesta ha estat completament reformada, incloent-hi els serveis de sanejament. D'altra banda, la figura de l'arbre que ocupava l'espai central ha estat substituïda per una Rosa dels vents que incorpora el color vermell. Les obres de millora urbanística també han comportat la remodelació dels carrers de la Canyada i de la Font. Igualment, s'han fet treballs a la zona d'accés al local social.

JAUIME CASAS

JAUIME CASAS

JAUIME CASAS

Seqüència de les obres a la plaça de l'Ajuntament.

La Febró, al Concurs de Botifarra de Prades

Un any més, el Concurs de Botifarra de Prades, que es va disputar el passat 13 de juliol, va comptar amb una excel·lent representació de la Febró. Hi van participar fins a quatre parelles del poble amb bons resultats, en general! De la participació dels febronencs al concurs destaca el fet que el seu grup va ser el que va aportar la major representació femenina a la competició. L'equip estava format per Jaume Casas, Mercè Salvadó, M. Teresa Dolcet, Paquita Bonet, Fina Martorell, Paula Muñoz, Josep M. Vallverdú i Pep Garrido.

El Pep Garrido s'encarrega de la reposició de productes al bar comunitari.

Serveis essencials

A qualsevol poble hi ha uns serveis bàsics que els veïns i veïnes han de tenir coberts. Però a més d'aquests, també hi ha els que cal considerar com a essencials per 'fer poble'. A la Febró l'exemple més evident és el manteniment de les jardineres, que fan amb dedicació i efectivitat un bon grapat de veïns i veïnes. Igualment és un servei essencial tenir sempre a punt els productes del bar comunitari. Aquesta és una tasca d'intendència que fa amb diligència en Pep Garrido.

ENS HA DEIXAT...

El 4 de desembre de 2018 ens deixava Rosa Maria Martorell Dulcet als 61 anys d'edat. Nascuda a la Febró, va deixar el poble amb 18 anys per anar a l'Aldea, després de casar-se amb Ramon Lluís Figueras. Allà van regentar, durant molts anys, el Bar Esport. La Rosa Maria deixa dos fills, el Xavi i l'Ivan i cinc néts: Valentí, Joel, Lincon, Agnès i Alba. L'enterrament es va fer a la Febró, on encara resideixen els seus germans, el Josep Maria i l'Isidre.

HAN ARRIBAT...

El Jan Vidal Puig va néixer el passat 26 de març de 2019. El Jan és el fill de l'Oriol Vidal Vallverdú i la Clara Puig Solanellas. L'enhorabona a la família!

Guillem Martorell Domènech és el nou febronenc que va néixer el 25 de setembre de 2018 a l'Hospital Sant Joan de Reus. La nostra enhorabona al Roger Martorell i la Núria Domènech.

EI, TIA! HO TING FATAL A L'AGOST, SERÉ A LA FEBRÓ. FONT DEL PUBILL... GORGS... ORELLETES... FESTA MAJOR... PERÒ ENS VEIEM EH? DEEÉU... I LOVE YOUUU...

Remeis de la Febró

Esteve Martorell

A Cal Gran recorden alguns remeis casolans i naturals que s'utilitzaven seguint la tradició i que encara avui dia poden alleujar-nos d'alguns problemes de salut.

MUSSOLS I PANSES

Quan aquests incòmodes i dolorosos inconvenients feien acte de presència, a casa sempre es deia: agafa la clau de ferro antirossinyol i deixa-la tota la nit a sol i serena. De bon matí, s'aplicava la clau ben fresca a sobre el

mussol o la pansa. Si es repetia aquest remei durant uns dies, desapareixia com per art de màgia.

LLAGUES I VARIUS

Aquest remei em va semblar molt curiós. Expliquen a casa que agafaven amb una pala de ferro unes quantes brases. A sobre, hi posaven flor de saüc i un raig d'oli d'oliva. Tot plegat provocava una flama i se'n desprenia un fum que, aplicat a

les llagues, les assecava. I amb les varius feia que disminuïssin.

INFECCIONS

Sempre he sentit explicar que un dia l'avi es va clavar un espioc entre l'ungla i la carn del dit del peu. Quin mal! Per tal d'evitar aquesta i moltes altres infeccions a les ferides, feien una infusió d'esparnellac, una herba medicinal que es troba en abundància a les nostres muntanyes. Aquesta s'havia d'aplicar gota a gota i ben calenta, tan calenta com era possible resistir, a sobre la ferida i repetir fins que la ferida s'anés cicatritzant.

ANGINES I MAL DE GOLA

Els hiverns tan freds del nostre poble afavorien aquestes doloroses dolències. La sopa de vinagre n'era la solució.

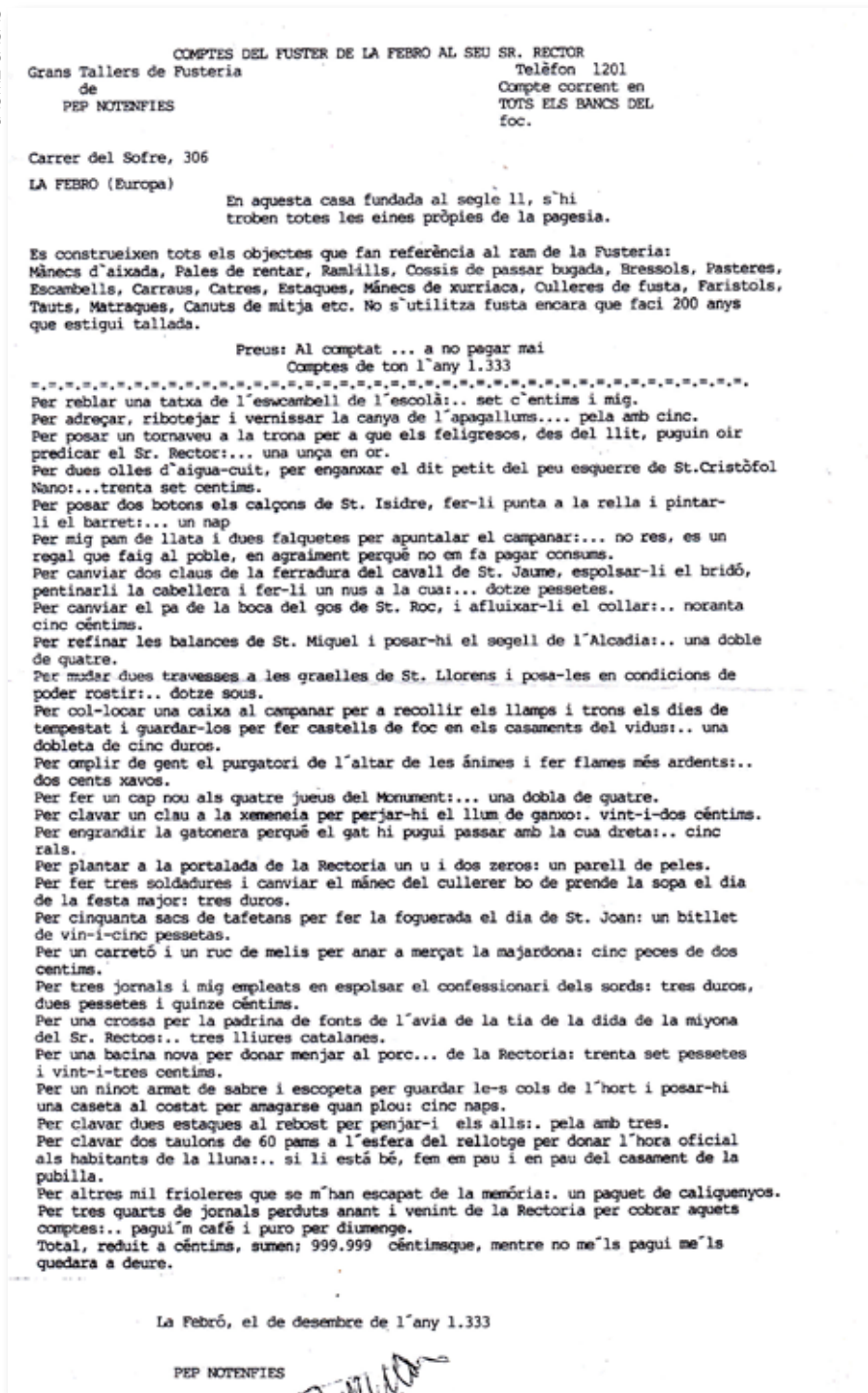
Consistia en torrar una llesca de pa i ficar-la a un plat amb vinagre ben calent. Ben xopa, s'embolicava amb un drap i es col·locava a la gola abans d'anar a dormir.

U	G	O	R	G	U	I	N	A	W	F	T	R	W	G
G	I	O	R	R	A	N	I	V	S	Y	I	S	B	S
P	O	A	I	D	G	I	M	L	E	D	A	C	O	R
I	L	R	O	K	T	L	B	U	L	R	S	L	G	B
C	L	H	G	D	X	V	P	N	L	V	E	S	Q	T
L	C	M	D	S	C	A	E	C	I	K	M	B	Y	P
E	O	Z	R	M	H	B	T	P	B	Z	Z	J	D	A
Ñ	V	H	Ñ	Q	Q	H	T	D	U	D	C	R	I	Z
D	A	N	X	R	L	S	X	H	P	K	J	M	C	D
C	D	D	T	S	R	A	V	E	L	L	A	N	A	R
S	E	R	R	O	B	S	E	L	E	D	A	V	O	C
J	L	K	V	Ñ	A	G	D	V	D	K	Z	B	Z	X
Q	S	W	E	R	V	G	C	E	T	R	B	U	L	Z
Ñ	C	H	Z	Ñ	E	V	P	P	N	C	C	N	Ç	K
W	O	L	T	Z	N	T	Z	P	O	C	Z	Z	X	C
Z	L	S	Ç	T	C	M	Ñ	K	F	H	W	A	T	H
Ñ	O	L	H	H	S	J	U	I	S	T	A	C	X	Y
W	M	F	O	M	Q	Z	A	V	E	N	C	O	T	S
W	S	Y	A	L	I	V	A	L	E	D	A	V	O	C
B	M	Y	P	S	F	O	R	N	T	E	U	L	E	R

Indrets de la Febró

- AVELLANAR
- AVENCOTS
- AVENC
- COVADELAVILA
- COVADELESBORRES
- COVADELSOLOMS
- FONTEPUBILL
- FORNTUILLER
- GORGS
- GORGUINA
- ROCADELMIGDIA
- VINARROIG

R	E	L	U	E	T	N	R	O	F	S	P	Y	W	B
C	O	V	D	E	L	V	V	I	L	V	V	S	V	M
S	T	O	C	N	E	V	Z	D	W	O	F	W	M	M
Y	X	C	V	T	S	I	U	I	S	H	H	T	O	N
H	T	V	W	H	F	K	N	W	C	I	Ç	S	T	Z
C	X	Z	Z	C	O	P	Z	T	N	Z	T	T	O	M
K	Ç	N	C	C	N	P	P	V	E	N	Z	H	C	N
Z	T	U	B	R	T	E	C	G	V	R	E	M	S	D
X	Z	B	Z	K	D	V	D	G	V	V	K	V	I	F
C	O	V	A	V	E	T	E	S	B	S	N	O	R	S
R	O	L	A	N	A	R	L	L	V	E	S	S	D	C
D	C	W	J	K	P	H	X	S	T	R	X	N	V	D
Z	I	R	C	D	U	D	T	H	D	D	N	H	V	N
V	A	D	J	Z	Z	B	P	B	H	W	Z	O	E	O
P	V	B	W	K	I	C	I	C	S	D	W	C	T	L
T	D	S	S	E	L	T	N	P	V	X	D	G	H	C
B	G	L	S	L	U	B	T	T	K	O	R	I	L	I
R	O	R	C	A	C	D	E	L	W	I	G	D	I	O
S	S	B	S	I	Y	S	V	I	N	V	A	O	R	I
G	W	F	T	R	W	V	A	N	I	U	G	O	R	U

El fuster de la Febró volia cobrar

Aquest és un document apòcrif que corria per casa del Jaume Casas. D'origen desconegut, tot just en forma de factura adreçada al Sr. Rector, el fuster de la Febró relaciona les feines que li ha fet. Cap de massa seriosa, tot sigui dit. Alguns dels encàrrecs que va acomplir el fuster febronenc són, per exemple, col·locar un 'tornaveu' a la trona perquè els feligresos puguin escoltar el mossèn des

del llit; o posar una caixa al campanar que reculli llamps i trons que després es faran servir com a castells de foc als casaments dels vidus... Potser era una juguesca de Carnaval o una gresca dels Sants Innocents, ja que està datada en desembre. Potser algun lector, fent memòria, podrà treure l'entrellat de l'autoria i la circumstància d'aquesta curiosa factura que, segur, mai es va cobrar.

La Plaça

Carme Roig

Si arribes a la Febró des de la Mussara, després d'un revolt a mà esquerra, a l'altra banda de la llera del riu Siurana, veus un poblet arrecerat a la falda d'un turonet. Deixes la carretera que duu a Prades i des de la cruïlla, a mig quilòmetre, trobes un espaiós pàrquing amb un bell mirador, balconada oberta al paisatge dels lindars del poble.

Des d'aquí surten diversos carrers. El de l'Albert Pujol, que et porta directament a la Plaça; el de la Font i el de Prades, costeruts, que et duen a l'església, amb el seu campanar i els voltants nets, endreçats, amb plantes i flors que l'embelleixen.

Seguint el de Prades amunt, abans d'enllaçar amb la carretera, trobem el Cementiri nou.

Al peu de l'església hi ha la font d'aigua, molt bona segons els vilatans. Des d'aquí, pel carrer Major, arribarem a la Plaça, centre neuràlgic de la vila.

A la plaça hi donen quatre carrers. El de Pujol, el Major, el de la Canyada i el de les Eres.

La Plaça és irregular i té vista panoràmica cap al sud; asseguts als pedrisos podem fer vida contemplativa.

A la façana de l'antic Ajuntament, el primer pis, era l'escola temps passats, en els baixos i ha el cafè del poble,

i una fonteta sobre la qual es veu un gran rellotge que toca els quarts i les hores.

La vida de la Febró es fa aquí, a ple sol del dia hi ha silenci, pau i gran calma. Però a hora baixa canvia radicalment. Aquí s'hi reuneixen alguns vilatans per fer petar la xerrada, prendre la fresca, jugar a cartes o a parxís.

A la plaça s'hi fan les festes: plantada del pi, ballada de sardanes, gegants i capgrossos, sopars a la fresca, actuacions de grups diversos, jocs de la mainada... És el pulmó del poble.

Per a conèixer el poble en la seva integritat i complexitat, descobrir les instal·lacions, tant d'acollida com recreatives, la magnífica piscina situada a l'entorn privilegiat, s'ha d'anar a la Plaça.

Pollastre i conill a la Cassola de Ca la Claudina

Santiago Fortuny

Quan mengem, quan anem a fer l'acte de menjar, solem fer-ho per tres sentits bàsicament. La vista, l'olfacte i, finalment, el gust. A vegades el tacte hi influeix, especialment si hem de rosegar peces gelatinoses com unes bones 'manetes de ministre'. Però normalment, els tres primers sentits són els que hi juguen un paper més predominant.

El gran cuiner Santi Santamaria deia, per això, que hi juga un – en aquest cas – cinquè sentit: la memòria. I és que, amb aquesta, poca

cosa hi podrem fer, perquè cap plat difícilment podrà igualar a aquells plats que tenim inserits en la memòria i que ens evoquen la infantesa, les vacances, veure a la família a «casa l'Àvia», ens evoquen el poble, el bon clima, les apagades de llum quan hi havia tempesta, temps passats, temps on segurament ben poques preocupacions teníem. És

per això que els macarons a la bolonyesa més ben parits del món, elaborats a Itàlia, amb un ragú d'hores de cocció, amb la millor tècnica i el millor de l'acadèmia, mai, mai, podran competir amb els «macarons de l'Àvia». De fet, mai he pretès que una croqueta meva competeixi amb una croqueta de «la mare» o «de l'Àvia», no hi ha color, amb la memòria organolèptica de les persones, ni s'hi ha de competir, ni es pot.

I és que els plats de la memòria, els plats de les àvies i les mares, els

plats d'aquelles dones que ho donaven tot dins i fora de casa perquè les famílies tiresin endavant, aquells plats són el ciment de tota la cuina actual, la tradicional, d'autor, moderna o molecular. Bon gruix del receptari popular i modern dels Països Catalans parteix d'aquest ciment sempre, i el sofregit o les picades en són un bon exemple. La cui-

na de les àvies no volia impressionar, ni fer efectes especials, ni partia de l'acadèmia, ni amb la certesa que estiguessin aplicant grans tècniques culinàries, no, partia de la necessitat de cuinar amb allò que ens donava la terra i el poc que arribava a la Febró. Partia de la necessitat sobretot d'alimentar, i en el cas dels nets, sí, cal dir-ho, també d'alegrar, i és que a qui no li alegraven aquells macarons menjats a la Febró amb llonganissa de Prades? O aquell allioli amb morter dels vells amb alls de l'hort? I el braç de gitano amb patates de sota de la Font del Pubill? I l'olor d'aquell pollastre i conill amb sajolida del riu Siurana?

Aquesta última és la recepta que us vull exposar, no perquè fos la meva preferida, sinó potser perquè pel que fa a la memòria olfactiva mai em marxarà del cap. Aquella olor de pollastre rostit amb tocs de safrà i sajolida, d'oli rostit i d'all la tinc inserida a la memòria. I pel que fa a la vista, el groc del safrà i el polsim de més de colorant que afegeia, la brillantor de l'excés –ja conegut– d'oli que sovint feien les àvies i que ara reduiríem bastant. Tot allò, es queda gravat al cap, i cap altre pollastre de la millor rostisseria del món ho superarà. Intentaré reproduir la recepta amb les quantitats que hi posava la meva Àvia, la Maria de Ca la Claudina.

Pollastre i conill a la cassola de Ca la Claudina (per a 8 persones)

- 1 pollastre a octaus (si és de corral, millor)
- 1 conill a octaus amb el cap partit, ronyons i fetges (si és «del corral», millor)
- 1 ceba gran
- 1 o 2 tomàquets madurs (opcional)
- 1 cabeça d'all
- Uns brins de safrà
- Un polsim de colorant alimentari
- Un farcellet de sajolida
- Un polsim de llorer en pols
- Un gotet de brandi o vi generós, o el licor sec o el vi que es tingui més a l'abast
- Sal
- Pebre
- Oli d'oliva verge extra

cabeça d'alls per a que deixin anar més aroma.

4. És el moment d'afegir el farcellet de sajolida, el polsim de colorant, el polsim de llorer i els brins de safrà. Anem amb compte perquè el safrà es pot cremar, és per això que immediatament remenem i ja tirem el vi o el licor, li fem un bull a foc fort i ho deixem coure a foc fluix amb tota la paciència i parsimònia del món.

1. Posem l'oli d'oliva a escalfar i rostim les cuixes. És el moment de salpebrar-les. I aneu amb compte que us pot esquitxar l'oli.

2. Tallem la ceba i el tomàquet a trossos grossos, trossos d'aquells que un cop acabat el plat, es poden servir o no.

3. Un cop ja estan fets per fora els trossos de carn, sempre vigilant els fetges que s'enganxen, és el moment d'afegir a la cassola els trossos de ceba, tomàquet i l'all sencer. Els rostim una mica i abaixem el foc a la meitat. Anem remenant i ho anem integrant tot, amb compte de no triturar el tomàquet. Podem, opcionalment, fer uns talls a la

La clau és aquesta, temps i temps. D'aquesta manera anirem concentrant els sabors, caramel·litzant al fons de l'olla i creant una salseta escassa però molt concentrada, on de bon grat hi sucarem pa. La màgia de l'Àvia era aquesta, fer un plat amb temps, però sempre sabent quant de temps, per tal que mai quedés sec ni massa sucós. Amb la fal·lera que hi ha ara a les cuines de trobar el punt perfecte de tots els ingredients, els plats de les àvies superaven aquest debat, i normalment ho feien amb les sobrecoccions. Les cebes i tomàquets d'aquest plat mai quedaven com unes guarnicions formoses, ans el contrari, eren esquifides i poc aprofitables, tot i que eren com mel si els «xupaves» com un calçot. Pel contrari, si estàvem de festa el plat anava acompanyat d'unes bones i hipercalòriques patates fregides a casa, i si no estàvem tant de festa, amb unes bones patates de bossa. Avui en dia però, si jo revisés el plat, variaria les proporcions de greix i miraria que quedés un suc més lligat i a la vegada més desgreixat.

Però de variacions n'hi ha infinites, la cuina és això, partir de les bases i recrear-les al gust. Us animo a fer el plat, queda excel·lent! I us animo a adaptar-lo als vostres gustos culinàries, quedarà millor encara.

L'Avenc

DE LA FEBRÓ

Dipòsit legal:
T 1103-2019

Consell de Redacció:
Ajuntament de la Febró

Disseny i maquetació:
Carles Magrané

Redacció:
Cristina Serret

Suport fotogràfic:
Jaume Casas

Imprimeix:
Serra Indústria Gràfica S.L.

Foto de portada

Reproducció del disseny
de la samarreta creat per
Anton Manel Campos.

Podeu fer arribar els
vostres suggeriments o
consideracions relatius a la
revista a l'adreça:

aj.febro@altanet.org

Edita:

AJUNTAMENT
DE LA FEBRÓ

